

Burgerschap, Verlichting en gevoelens van rechtvaardigheid

Burgerhartlezing 2013 door Prof. dr. Céline Spector
Directrice departement Filosofie
van de Universiteit van Bordeaux

Werkgroep 18e Eeuw i.s.m. Felix Meritis
Donderdag 3 oktober 2013, Aanvang: 20.00 uur
Felix Meritis, Keizersgracht 324, Amsterdam

De zesde Burgerhartlezing over de actualiteit van de Verlichting zal gehouden worden door Prof. dr. Céline Spector, hoogleraar filosofie aan de universiteit van Bordeaux. Professor Spector zal laten zien in hoeverre het hedendaagse begrip 'solidariteit' zijn oorsprong vindt in de geschriften uit de Verlichting.

Waarom geeft men in een liberale samenleving er de voorkeur aan om bepaalde instituties of voorzieningen te verdedigen, ook wanneer deze om offers vragen die alleen in het belang zijn van de personen die het betreft? Deze klassieke vraag binnen de theorie van het burgerschap is de kern van Rousseau's *Contract Social*, een van de sleutelwerken uit de Verlichting. Deze vraag is ook nog steeds van groot belang in de hedendaagse politieke filosofie. Het gaat hierbij om solidariteit, dat vandaag de dag als een van de kernwaarden van de Verlichting gezien wordt. In John Rawls invloedrijke werk *A Theory of Justice* (1971), is het gevoel van rechtvaardigheid de basis van een 'realistische utopie'. Het gevoel van rechtvaardigheid voorkomt de verleiding van 'je eigen gang kunnen gaan' en bevordert het echte gevoel van samenwerking en 'fair play'.

Het is nu verleidelijk om een dergelijke idealistische benadering van burgerschap te bekritisieren. Is de veronderstelling dat een gevoel van rechtvaardigheid in elk mens aanwezig is niet te mooi om waar te zijn? In *A Theory of Justice* laat Rawls zien dat de morele kracht die aan het burgerschap ten grondslag ligt noch arbitrair noch illusoir is; het komt noch uit conformisme noch uitsluitend uit onderwerping aan autoriteit voort. Ten gevolge van morele opvoeding geeft het rechtvaardigheidsgevoel uiting aan onze aard een vrij en gelijkwaardig mens te willen zijn uit, ingebed in relaties van vertrouwen en vriendschap. In deze lezing zal professor Spector laten zien hoe Rawls' theorie inzake zijn nieuwe visie op burgerschap gebaseerd is op verschillende denkers uit de Verlichting (met name Montesquieu en Rousseau) en waarom hun denken nog steeds actueel is.

De lezing vindt plaats in het Engels.

Toegang : 6,50 euro; studenten en 65+ 5,00 euro. Reserveringskosten: 1.10 euro
Reservering via www.felixmeritis.nl

De Burgerhartlezing 2013 is een initiatief van de Werkgroep 18^e Eeuw & Felix Meritis en wordt mede mogelijk gemaakt door HolaPress Communicatie, Felix Meritis, Kattendijkse/Drucker Stichting, Fonds voor de Geld- en Effectenhandel; Thijssen-Schoute Stichting.